M.A.T. વિભાગની સમજૂતી માટે વિસ્તૃત જવાબો સાથેની નવી આવૃત્તિ

N.M.M.S.

પરીક્ષાની તૈયારી કરવા માટે ગુજરાતમાં સૌથી વધુ વેચાણ ધરાવતું પુસ્તક

અલંકાર વિદ્યાર્થીમિત્ર

[પ્રેક્ટિસ વર્ક, સ્વાધ્યાયપોથી અને માર્ગદર્શિકા]

વિશેષતાઓ...

- ખૂબ જ ઓછા સમયમાં સંપૂર્ણ તૈયારી કરવા માટેનું પુસ્તક..
- NCERT મુજબ નવા અભ્યાસક્રમ પ્રમાણે અભિયોગ્યતા કસોટી વિભાગ..
- ગત વર્ષ 2019, 2020 અને 2021ના પ્રશ્નપત્ર તથા વિગતવાર સોલ્યૂશન..
- બન્ને વિભાગોમાં પૂરતા પ્રશ્નો અને જવાબો...
- 2018નું પ્રશ્નપત્ર મેળવવા QR Code

વિદ્યાર્થીનું નામ :

વર્ગ : હાજરી નંબર :

શાળાનું નામ :

વર્ગશિક્ષકશ્રીનું નામ :

Z-18

010822

અલંકાર પબ્લિકેશન

Contact us.

9726437575

alankarpublication@yahoo.com

www.alankarpublication.com

like us : alankarpublication

Alankar® Publication

M.R.P.:₹ : 200.00

પ્રસ્તાવના

વર્તમાન સમયમાં અભ્યાસ અને કારકિર્દીના ક્ષેત્રમાં સ્પર્ધાત્મક પરીક્ષાઓનો વ્યાપ વિસ્તર્યો છે. આ સ્પર્ધાઓ વ્યક્તિને પોતાનામાં પડેલા **શ્રેષ્ઠ તત્ત્વને બહાર લાવવાની તક પૂરી પાડે છે.** સરકારી કે ગ્રાન્ટેડ શાળાઓમાં ધોરણ-8માં અભ્યાસ કરી રહેલી તેજસ્વી બાળપ્રતિભાઓને ખીલવાનો અને ખૂલવાનો અણમોલ અવસર પ્રદાન કરતી સ્પર્ધાત્મક પરીક્ષા એટલે રાજ્ય પરીક્ષા બોર્ડ, ગાંધીનગર દ્વારા પ્રતિ વર્ષ લેવામાં આવતી **NMMS (National Means cum Merit Scholarship).** વર્ષ-2011થી આ પરીક્ષા લેવામાં આવે છે. દર વર્ષે દોઢ લાખથીયે વધુ વિદ્યાર્થીઓ આ પરીક્ષા આપે છે. તેમાં જિલ્લાવાઈઝ તૈયાર કરાયેલ મેરિટયાદીમાં સ્થાન પામેલાં 5000 જેટલાં વિદ્યાર્થીઓને ભારત સરકારના માનવસંસાધન અને વિકાસ મંત્રાલય, નવી દિલ્હી તરફથી ધોરણ-9થી 12ના અભ્યાસ દરમિયાન **પ્રતિ માસ રૂ. 1000/- શિષ્યવૃત્તિ બેંક મારફત ચૂકવાય છે.** આમ, આ પરીક્ષા બાળકોને આગળના અભ્યાસ માટે આર્થિક રીતે સારી એવી મદદ પૂરી પાડે છે.

આ પરીક્ષામાં મુખ્ય બે વિભાગો : **(1) માનસિક અભિયોગ્યતા અને (2) અભ્યાસિક અભિયોગ્યતા** હોય છે. જેમાં માનસિક અભિયોગ્યતા વિભાગમાં 90 ગુણના પ્રશ્નો તેમજ અભ્યાસિક અભિયોગ્યતા વિભાગમાં ગણિત-20 ગુણ, વિજ્ઞાન-35 ગુણ અને સામાજિક વિજ્ઞાન-35 ગુણ મળીને કુલ 90 ગુણના પ્રશ્નો પૂછાય છે. જેમાં વિષયવસ્તુ ધોરણ-7 તથા 8ના પ્રથમ સત્ર સુધીના પાઠ્યક્રમમાંથી હોય છે. આમ, કુલ 180 પ્રશ્નોનું પ્રશ્નપત્ર રહે છે.

આ પુસ્તકમાં માનસિક અભિયોગ્યતા કસોટી માટે છેલ્લાં સાત વર્ષનાં પ્રશ્નપત્રોનાં અવલોકનના આધારે તારવવામાં આવેલા કુલ 24 પેટર્ન પ્રશ્નો વિશેષ સમજૂતી, ઉદાહરણ સાથે આપવામાં આવ્યાં છે. જેથી બાળકો આ વિભાગની ઉત્તમ તૈયારી કરી શકે. વિષયવસ્તુના વિભાગમાં પણ પાઠ્યક્રમના જરૂરી તમામ મુદ્દાઓનો સમાવેશ થઈ જાય તે રીતે પ્રશ્નો મૂકવામાં આવ્યા છે. બંને વિભાગમાં કુલ મળીને **2100થી પણ વધુ પ્રશ્નો** આપવામાં આવ્યા છે. જેનો મહાવરો બાળકને આ પરીક્ષા માટે પૂર્ણતઃ સુસજ્જ બનાવશે. આ ઉપરાંત બાળકને પરીક્ષાપદ્ધતિનો પૂરતો ખ્યાલ મળી રહે એ માટે નમૂનારૂપ આદર્શ પ્રશ્નપત્ર તથા OMR SHEETનો નમૂનો પણ આપવામાં આવ્યો છે.

છેલ્લાં બે વર્ષોમાં રાજ્ય પરીક્ષા બોર્ડ દ્વારા N.M.M.S. કસોટી વિભાગ-1. માનસિક અભિયોગ્યતા કસોટી (M.A.T.)ના પ્રશ્નપત્રની રૂપરેખામાં કેટલાક ફેરફારો કરવામાં આવ્યા છે. જેને અનુલક્ષીને આ પુસ્તકમાં પણ જરૂરી ફેરફારો કરી એ બાબતોને સમાવવામાં આવી છે. તદ્ઉપરાંત આ પ્રેક્ટિસવર્કમાં માત્ર સાંકેતિક જવાબચાવી આપવાના બદલે વિદ્યાર્થી સંપૂર્ણ સમજ પ્રાપ્ત કરી શકે તે ઉદ્દેશ્યથી વિસ્તૃત વર્ણન સાથેની જવાબચાવીઓ રજૂ કરવામાં આવી છે. વર્ષ 2019, 2020 અને 2021માં N.M.M.S. પરીક્ષામાં પૂછાયેલા વિભાગ-1. માનસિક અભિયોગ્યતા કસોટી (M.A.T.)નું પ્રશ્નપત્ર તેના સમજૂતી સાથેના જવાબો સહિત સામેલ કરવામાં આવ્યું છે. આ રીતે આ પુસ્તક બાળક માટે એક ટોટલ લર્નિંગ પેકેજ બની રહેશે.

આમ તો આ પુસ્તકની રચના એવી રીતે કરવામાં આવી છે કે **બાળક જાતે જ સંપૂર્ણ તૈયારી કરી શકે.** શિક્ષકો અને વાલીઓ આ પુસ્તકની મદદથી વિદ્યાર્થીને વધુ સારી તૈયારી કરવામાં માર્ગદર્શક બની શકે તેવું આયોજન પણ આ પુસ્તકમાં છે.

વિદ્યાર્થીઓને ખૂબ જ ઉપયોગી થાય એવું આ પુસ્તક તૈયાર કરવામાં સહાયરૂપ થયેલા સહુનો હૃદયપૂર્વક આભાર.

— લેખક અને પ્રકાશક

Very unique to learn.....
Alankar® Publication

અલંકાર પબ્લિકેશન

મનમાં કેટલાંક ઉદ્ભવતાં પ્રશ્નોનું નિરાકરણ

પ્રશ્ન-1 : N.M.M.S.ની પરીક્ષા કોણ આપી શકે ?

ઉત્તર : ચાલુ શૈક્ષણિક વર્ષમાં ધોરણ-8માં સરકારી ગ્રાન્ટેડ શાળામાં અભ્યાસ કરતા હોય તેવા વિદ્યાર્થીઓ આ પરીક્ષા આપી શકે છે. તેમના પરિવારની વાર્ષિક આવક 1,50,000 કરતાં વધુ ન હોવી જોઈએ.

પ્રશ્ન-2 : શું સ્વનિર્ભર પ્રાથમિકશાળામાં અભ્યાસ કરતું બાળક આ પરીક્ષા આપી શકે ?

ઉત્તર : ના. નોન ગ્રાન્ટેડ ખાનગી શાળાઓમાં અભ્યાસ કરતા બાળકો આ પરીક્ષા આપી શકતા નથી.

પ્રશ્ન-3 : આ પરીક્ષા પાસ કરવાથી કેટલી શિષ્યવૃત્તિ મળે ?

ઉત્તર : શિષ્યવૃત્તિ મેળવવા માટે પરીક્ષામાં માત્ર પાસ થવું પૂરતું નથી. આ એક સ્પર્ધાત્મક પરીક્ષા છે. જેમાં મેરિટના આધારે પસંદગી પામેલ વિદ્યાર્થીઓને ધોરણ-9થી 12 ના અભ્યાસ માટે પ્રતિ માસ રૂા. 1,000/- લેખે કુલ રૂ. 48,000/- શિષ્યવૃત્તિ મળે છે. ગુજરાત રાજ્યમાં દર વર્ષે એકથી દોઢલાખ બાળકો આ પરીક્ષા આપે છે. જે પૈકી 5097 વિદ્યાર્થીઓને મેરિટના ધોરણે આ શિષ્યવૃત્તિ મળી શકે છે.

પ્રશ્ન-4 : શું સમગ્ર ગુજરાતની સળંગ મેરિટ યાદી હોય છે ?

ઉત્તર : ના. N.M.M.S. શિષ્યવૃત્તિ માટે જિલ્લા વાઈઝ અલગ મેરિટ યાદી તૈયાર થાય છે. ગુજરાત રાજ્યની કુલ 5097 પૈકી જિલ્લા દીઠ ક્વોટા નક્કી કરાય છે. તેમજ તે મુજબ જે તે જિલ્લાનું મેરિટ તૈયાર કરાય છે.

પ્રશ્ન-5 : આ પરીક્ષામાં મેરિટમાં સ્થાન મેળવવા શી તૈયારી કરવી જોઈએ ?

ઉત્તર : આ પરીક્ષામાં કુલ બે વિભાગો હોય છે. (1) માનસિક અભિયોગ્યતા કસોટી અને (2) શાળાકીય અભિયોગ્યતા કસોટી. જેના પ્રશ્નપત્રના માળખાને અનુરૂપ સંપૂર્ણ તૈયારી કરાવતું પુસ્તક "અલંકાર વિદ્યાર્થી મિત્ર N.M.M.S. પ્રેક્ટિસ વર્ક" આપે પસંદ કર્યું છે તે બદલ સૌ પ્રથમ આપને ખૂબ ખૂબ અભિનંદન. આ પુસ્તકમાં આપેલ રીતો સમજી અને સ્વાધ્યાયનો મહાવરો કરવાથી નિશ્ચિત પણે સારું પરિણામ મેળવી શકાય છે. આ ઉપરાંત વિશેષ તૈયારી માટે ધોરણ-7 અને ધોરણ-8ના ગણિત, વિજ્ઞાન તેમજ સામાજિક વિજ્ઞાનના વિષયના પાઠ્યપુસ્તકોનું સમજપૂર્વક અધ્યયન આપને ઉપયોગી નીવડશે.

પ્રશ્ન-6 : આ પરીક્ષા માટે કોઈ ઑનલાઈન ક્લાસ ઉપલબ્ધ છે ?

ઉત્તર : દીક્ષા પોર્ટલ પર સંધાન-NMMS નામથી નિ:શુલ્ક ઑનલાઈન વર્ગ ઉપલબ્ધ છે. તદ્ઉપરાંત ગુજરાત શૈક્ષણિક અને ટેક્નૉલોજી ભવનની યુટ્યૂબ ચેનલ G.I.E.T. ઉપર પણ N.M.M.S.સંધાન શીર્ષકથી આ પરીક્ષા વિડિયોઝ ઉપલબ્ધ છે.

પ્રશ્ન : આ પરીક્ષાનું માળખું કેવું હોય છે ?

ઉત્તર : પરીક્ષામાં કુલ 180 ગુણના 180 પ્રશ્નો પૂછાય છે. દરેક પ્રશ્ન એક ગુણનો હોય છે. M.C.Q. એટલે કે બહુવિકલ્પ પ્રશ્નોના ઉત્તર OMR ઉત્તરવાહીમાં વર્તુળને ઘાટું ● કરીને ઉત્તર આપવાના હોય છે. જેની ચકાસણી સંપૂર્ણ કમ્પ્યૂટરાઈઝ્ડ પદ્ધતિથી થાય છે. પરીક્ષાનો સમય 3 કલાક એટલે 180 મિનિટનો હોય છે.

પ્રશ્ન : M.A.T. વિભાગમાં કેવા પ્રશ્નો પૂછાય છે ?

ઉત્તર : આમ તો 90 ગુણના આ વિભાગ માટે કોઇ નિશ્ચિત માળખું સ્વીકારાયું નથી; પરંતુ વિદ્યાર્થીની માનસિક અભિયોગ્યતા ચકાસી શકાય તેવા અંક શ્રેણી, આકારનું વિશ્લેષણ, ચડતો-ઊતરતો ક્રમ, સંકેતીકરણ, અલગ વિકલ્પ, દર્પણ આકૃતિ, સમસંબંધ, નિશાની બદલવી, લોહીના સંબંધો, દિશાઓની ઓળખ, વય આધારિત કોયડાઓ વગેરે પ્રકારના પ્રશ્નો પૂછાતા હોય છે. છેલ્લા દસ વર્ષના પ્રશ્નપત્રોનું મનોવૈજ્ઞાનિક વિશ્લેષણ કર્યા પછી આ પુસ્તકનો M.A.T. વિભાગ તૈયાર કરવામાં આવ્યો છે. જેના લીધે તમે સંપૂર્ણ તૈયારી માટે પુરતો મહાવરો કરી શકો.

પ્રશ્ન : S.A.T. વિભાગમાં કેવા પ્રશ્નો પૂછાય છે ?

ઉત્તર : આ વિભાગમાં ગણિતના 20, વિજ્ઞાનના-35 અને સામાજિક વિજ્ઞાનના 35 પ્રશ્નો પૂછાય છે. જેમાં ધોરણ-7ના પાઠ્યક્રમ તથા ધોરણ-8ના પ્રથમ સત્રના પાઠ્યક્રમમાંથી પ્રશ્ન પૂછાય છે. તૈયારી માટે પ્રત્યેક પ્રકરણમાંથી નમૂનારૂપ પ્રશ્નો આ પુસ્તકમાં આપેલ છે. વિશેષ તૈયારી માટે તમે અલંકાર સ્ટડી મટેરિયલનો પણ ઉપયોગ કરી શકો છો.

અનુક્રમણિકા

ખંડ	ક્રમ	વિભાગ / પ્રકરણ	પા.નં.
		માનસિક ક્ષમતા કસોટી	
1	1	શ્રેણી પૂર્ણ કરો.	7
1	2	આકૃતિનું વિશ્લેષણ	12
1	3	અંગ્રેજી મૂળાક્ષરોને યોગ્ય ક્રમમાં ગોઠવો.	17
1	4	ગુજરાતી મૂળાક્ષરો અને સંકેતો	19
1	5	અલગ આકૃતિ ઓળખો	21
1	6	સાંકેતિક ભાષા	25
1	7	અલગ પડતું જૂથ ઓળખો.	27
1	8	કોણ અલગ પડે છે ?	29
1	9	દર્પણ આકૃતિ	31
1	10	પાણીમાં પ્રતિબિંબ	35
1	11	સંબંધ ઘટાયક કસોટી	38
1	12	સંબંધ આકૃતિ	41
1	13	તાર્કિક ક્રમમાં ગોઠવો	44
1	14	ગાણિતિક ચિહ્નો બદલીને સાદું રૂપ આપો...	45
1	15	નિશાનીનો યોગ્ય ક્રમ નક્કી કરો.	48
1	16	વાર અને દિવસની ગણતરી કરવી.	50
1	17	કૌટુંબિક સંબંધ નક્કી કરવો.	53
1	18	દિશા અને અંતર આધારિત પ્રશ્નો	55
1	19	ઉંમર આધારિત કોયડાઓ.	57
1	20	હરોળમાં સ્થાન નક્કી કરવું.	59
1	21	ઊંચું-નીચું, નાનું-મોટું નક્કી કરવું.	61
1	22	અંગ્રેજી મૂળાક્ષરોની શ્રેણી	63
1	23	શ્રેણી આધારિત વિશેષ પ્રશ્નો	65
1	24	મહાશબ્દ કોણ ?	67
1	25	કેટલાક વિશિષ્ટ પ્રશ્નો	68
		શાળાકીય અભિયોગ્યતા કસોટી	
2	1	ગણિત	70
2	2	વિજ્ઞાન	82
2	3	સામાજિક વિજ્ઞાન	93
*		મૂલ્યાંકનલક્ષી નમૂનારૂપ આદર્શ પ્રશ્નપત્ર	106
*		તા. 22-12-2019નું પ્રશ્નપત્ર	115
*		તા. 14-03-2020નું પ્રશ્નપત્ર	124
*		તા. 17-04-2022નું પ્રશ્નપત્ર	132
*		સમજૂતી સાથેના જવાબો તથા 2018નું પ્રશ્નપત્ર	141

પરીક્ષાલક્ષી સંપૂર્ણ
તૈયારી કરવા માટે
Google Play Store પરથી
Alankar Exam World
એપ્લિકેશન ડાઉનલોડ કરો.

No part of this publication can be reproduced, stored in a retrieval system or transmitted in any form or by any means-electronic, mechanical, phototyping, recording or otherwise without the prior written permission of the publishers. All right of export of this book is reserved with the publisher. Any person who does any unauthorised act in relation to this publication will be liabel to legal prosecution and civil claimes for damages.

આ વિભાગનો ઉદ્દેશ્ય વિદ્યાર્થીની માનસિક ક્ષમતા ચકાસવાનો છે. આ માટે કોઈ ચોક્કસ પેટર્નના પ્રશ્નો જ પૂછવા તેવી યોજના નથી. છેલ્લાં નવ વર્ષનાં પ્રશ્નપત્રોનું અવલોકન કરતા કુલ 24 પેટર્નના પ્રશ્નો પૂછાયેલા જોવા મળે છે.

અહીં આ 24 પેટર્નની સમજૂતી સાથે તે પ્રશ્નોને સરળતાથી કઈ રીતે ઉકેલી શકાય તેની ટિપ્સ આપવામાં આવી છે.

સામાન્ય રીતે શ્રેણી પૂર્ણ કરો, મૂળાક્ષરોને ક્રમમાં ગોઠવો, અલગ પડતું ઓળખો, દર્પણ આકૃતિઓ અને પાણીમાં પ્રતિબિંબ જેવા પ્રશ્નો વધુ પ્રમાણમાં પૂછાય છે. આથી તેનો મહાવરો વિશેષરૂપે થઈ શકે તેવું આયોજન કરેલું છે. ત્રણ વર્ષમાં માત્ર એક-બે પ્રશ્નો જ પૂછાયા હોય તેવા પ્રકારના પ્રશ્નોનો પણ અહીં સમાવેશ કર્યો છે; અલબત્ત ઓછી માત્રામાં.

માત્ર 2013માં ભાષાના 40 ગુણના પ્રશ્નો પૂછાયા હતા, પરંતુ રાષ્ટ્રીય કક્ષાએથી નક્કી કરવામાં આવેલી માર્ગદર્શિકા અનુસાર આ વિભાગમાં માત્ર માનસિક ક્ષમતા ચકાસણીના પ્રશ્નો જ પૂછવાના હોઈ 2014થી તેનો સમાવેશ આ વિભાગમાં કરવામાં આવતો નથી. જેથી આપણે પણ અહીં એ પ્રશ્નોને અવગણ્યા છે.

આ 24 પેટર્નના પ્રશ્નો આ પરીક્ષા તેમજ ભવિષ્યની અન્ય સ્પર્ધાત્મક પરીક્ષાઓમાં પણ આપને ઉપયોગી થશે એવી શ્રદ્ધા છે...

- પ્રકાશક

વિભાગ - 1

માનસિક ક્ષમતા કસોટી

1	શ્રેણી પૂર્ણ કરો.
2	આકૃતિનું વિશ્લેષણ
3	અંગ્રેજી મૂળાક્ષરોને યોગ્ય ક્રમમાં ગોઠવો.
4	ગુજરાતી મૂળાક્ષરો અને સંકેતો
5	અલગ આકૃતિ ઓળખો
6	સાંકેતિક ભાષા
7	અલગ પડતું જૂથ ઓળખો.
8	કોણ અલગ પડે છે ?
9	દર્પણ આકૃતિ
10	પાણીમાં પ્રતિબિંબ
11	સંબંધ ઘટાયક કસોટી
12	સંબંધ આકૃતિ
13	તાર્કિક ક્રમમાં ગોઠવો
14	ગાણિતિક ચિહ્નો બદલીને સાદું રૂપ આપો...
15	નિશાનીનો યોગ્ય ક્રમ નક્કી કરો.
16	વાર અને દિવસની ગણતરી કરવી.
17	કૌટુંબિક સંબંધ નક્કી કરવો.
18	દિશા અને અંતર આધારિત પ્રશ્નો
19	ઉંમર આધારિત કોયડાઓ.
20	હરોળમાં સ્થાન નક્કી કરવું.
21	ઊંચું-નીચું, નાનું-મોટું નક્કી કરવું.
22	અંગ્રેજી મૂળાક્ષરોની શ્રેણી
23	શ્રેણી આધારિત વિશેષ પ્રશ્નો
24	મહાશબ્દ કોણ ?
25	કેટલાક વિશિષ્ટ પ્રશ્નો

ખંડ-1 1 શ્રેણી પૂર્ણ કરો. (Complete the series)

આ પ્રકારના પ્રશ્નોમાં સંખ્યાઓની સાંકળ (શ્રેણી) આપવામાં આવેલી હોય છે. આ શ્રેણીનાં ક્રમિક પદો એક-બીજા સાથે કોઇ ચોક્કસ સંબંધથી જોડાયેલાં હોય છે. આપણે આ સંબંધ શોધી શ્રેણીમાં પ્રશ્નની અંદર આપેલા છેલ્લા પદ પછી કયું પદ આવશે તેનો અંદાજ લગાવી જવાબ શોધવાનો હોય છે. દા.ત. 1, 3, 5, 7,
અહીં જોઈ શકાય છે કે શ્રેણીનાં બે ક્રમિક પદો વચ્ચે તફાવત 2 છે. આ રીતે ગણતરી કરતા 7 પછીનું ક્રમિક પદ 7 + 2 = 9 હશે તેવું અનુમાન થઈ શકે છે.

આ પ્રકારના પ્રશ્નનો ઉકેલ મેળવવા માટે નીચેના જેવી કેટલીક શ્રેણીઓ યાદ રાખવાથી ફાયદો થઇ શકે છે.

એકી સંખ્યાઓ	:	**1, 3, 5, 7, 9, 11, 13, 15, ...**
બેકી સંખ્યાઓ	:	**2, 4, 6, 8, 10, 12, 14, 16, ...**
પ્રાકૃતિક સંખ્યાઓ	:	**1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, ...**
પૂર્ણ સંખ્યાઓ	:	**0, 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, ...**
પૂર્ણવર્ગ સંખ્યાઓ	:	**1, 4, 9, 16, 25, 36, 49, 64, 81, 100....**
પૂર્ણઘન સંખ્યાઓ	:	**1, 8, 27, 64, 125, 216., ...**
અવિભાજ્ય સંખ્યાઓ	:	**2, 3, 5, 7, 11, 13, 17, 19, ...**
વિભાજ્ય સંખ્યાઓ	:	**4, 6, 8, 9, 10, 12, 14, 15, 16, 18, 20, ...**

આ ઉપરાંત ક્રમિક પદો વચ્ચે વધારા/ઘટાડા, ગુણ્યા/ભાગ્યા જેવા સંબંધોનો પણ વિચાર કરવો જોઇએ. અવયવ અને અવયવી વિશે પણ સંબંધ વિચારી શકાય.

આ પ્રકારના પ્રશ્નો ઉકેલવા માટે કોઈપણ બે ક્રમિક પદો વચ્ચેના સંબંધનું અનુમાન કર્યા બાદ અન્ય બે પદો વચ્ચે આવો સંબંધ છે કે કેમ ? તે ચકાસી પછી જ જવાબ નક્કી કરવો જોઈએ. અહીં મહાવરા માટે 1 થી 80 પશ્નો આપવામાં આવ્યા છે જે આપને ઉપયોગી થશે.

શ્રેણી પ્રકારના પ્રશ્નોમાં પદો વચ્ચેનો સંબંધ સમજવો, તેમની વચ્ચે વધારાનો સંબંધ છે કે ઘટાડાનો તે સૌપ્રથમ નક્કી કરવું જોઈએ. ત્યારબાદ જો પદોના મૂલ્યમાં ક્રમિક વધારો થતો હોય તો સરવાળો, ગુણાકાર કે ઘાતનો સંબંધ વિચારવો જોઈએ. જો પદોના મૂલ્યમાં ક્રમિક ઘટાડો થતો હોય તો બાદબાકી, ભાગાકાર કે મૂળનો સંબંધ વિચારવો જોઈએ. આ બાબતને થોડાં ઉદાહરણ વડે સમજીએ.

(1) **1, 4, 7, 10, ?**
અહીં શ્રેણીના પદોમાં ક્રમિક વધારો થાય છે. સૌપ્રથમ સરવાળાનો સંબંધ વિચારીએ તો 1+3=4, 4+3=7, 7+3=10 એમ +3નો સંબંધ સ્પષ્ટ થાય છે. એ રીતે હવે પછીનું પદ 10+3=13 થાય.

2 આકૃતિનું વિશ્લેષણ

આ પ્રકારના પ્રશ્નોમાં એક જટિલ આકૃતિ મૂકવામાં આવે છે. આપણે તે આકૃતિના આધારે પૂછાયેલા પ્રશ્નોના ઉત્તર આપવાના હોય છે ?

ઉદાહરણ :

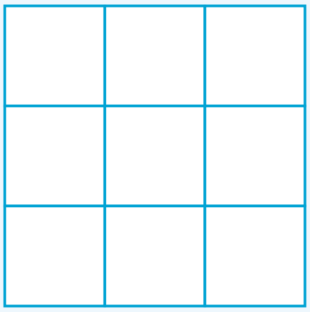

આપેલી આકૃતિમાં કુલ કેટલા ચોરસ છે ?

હવે, અહીં આપેલી આકૃતિમાં ત્રણ પ્રકારના ચોરસ છે. 1×1, 2×2 અને 3×3. આ રીતે અવલોકન કરવાથી સરળતાથી ઉત્તર મળી શકે છે.

અહીં 1×1ના કુલ 9 ચોરસ છે. 2×2ના કુલ 4 ચોરસ છે અને 3×3નું 1 ચોરસ છે. આમ કુલ ચોરસની સંખ્યા 9 + 4 + 1 = 14 થશે.

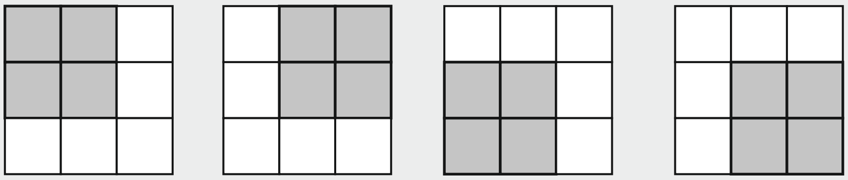

આ પ્રકારના પ્રશ્નો માટે આપેલી આકૃતિની કૉલમ અને રૉની ગણતરી કરી નીચે મુજબની ક્રિયા કરવાથી જવાબ સહેલાઈથી મળે છે. ઉપરનાં ઉદાહરણમાં 3 રૉ અને 3 કૉલમ છે.

જેથી 3 × 3 = 9

2 × 2 = 4

1 × 1 = 1 (1 આવે ત્યાં અટકી જવું) આમ, 9 + 4 + 1 = 14 ચોરસ છે.

Alankar® Publication

લંબચોરસની ગણતરી માટે :

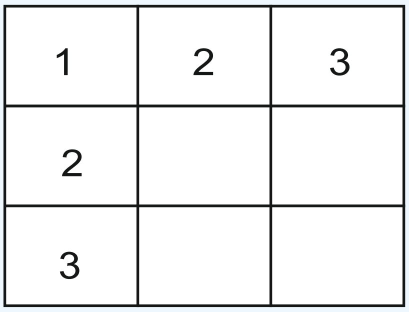

અહીં આપેલી આકૃતિમાં કુલ કેટલા લંબચોરસ છે ? એમ પૂછ્યું હોય ત્યારે નીચે બતાવ્યા પ્રમાણે ગણતરી કરવી.

અહીં 3 કૉલમ અને 3 રૉ છે. લંબચોરસની ગણતરી કરવા માટે

કૉલમ = 1 + 2 + 3 = 6,

રૉ = 1 + 2 + 3 = 6,

હવે, 6 × 6 = 36 લંબચોરસ મળે.

ત્રિકોણની ગણતરી માટે :

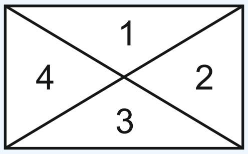

આપેલી આકૃતિમાં કેટલા ત્રિકોણ છે ? આવો પ્રશ્ન પૂછ્યો હોય ત્યારે સૌ પ્રથમ આકૃતિમાં આપેલા નાના ત્રિકોણની સંખ્યા ગણો. આપેલી આકૃતિમાં નાના ત્રિકોણની સંખ્યા 4 છે. જેથી ત્રિકોણની કુલ સંખ્યા 4 × 2 = 8 થશે.

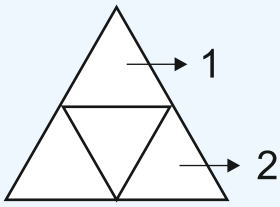

આપેલી આકૃતિમાં કેટલા ત્રિકોણ છે ? આવો પ્રશ્ન અહીં બતાવ્યા મુજબની આકૃતિમાં પૂછ્યો હોય ત્યારે ત્રિકોણની કોઈ એક બાજુ તરફ આવેલા ત્રિકોણના પાયા ગણો. અહીં આવા પાયાની સંખ્યા 2 છે. જેથી ત્રિકોણની કુલ સંખ્યા 5 થશે. આ માટેની ગણતરી સમજવા કરતાં નીચેનું કોષ્ટક યાદ રાખવું સરળ રહેશે.

3 અંગ્રેજી મૂળાક્ષરોને યોગ્ય ક્રમમાં ગોઠવો.

આ પ્રકારના પ્રશ્નોમાં આપવામાં આવેલા 3થી 4 અંગ્રેજી મૂળાક્ષરોને ABCDના ક્રમમાં ગોઠવવાના હોય છે. પ્રમાણમાં સરળ જણાતો આ પ્રશ્નપ્રકાર કેટલીક વખત ખૂબ જ છેતરામણો સાબિત થતો હોય છે. આ પ્રકારના પ્રશ્નોના ઉત્તર શોધવા માટે ABCDના મૂળાક્ષરોને ક્રમમાં યાદ રાખવાથી સરળતા રહે છે.

આ પ્રકારના પ્રશ્નનો ઉકેલ મેળવવા માટે ABCDના મૂળાક્ષરોને ક્રમમાં યાદ રાખવાથી સરળતા રહે છે.

A B C D E F G
H I J K L M N
O P Q R S T U
V W X Y Z

ઉદાહરણ : C A T

ઉત્તર : Ⓐ A T C Ⓑ C A T Ⓒ A C T Ⓓ T A C

હવે આ પ્રશ્નમાં 3 અંગ્રેજી મૂળાક્ષરો C, A અને T આપવામાં આવ્યા છે. ABCDના ક્રમ અનુસાર જોતા સૌ પ્રથમ A ત્યારબાદ C અને સૌથી છેલ્લે T આવે છે. આ રીતે ગોઠવણ કરવાથી વિકલ્પ Ⓒ **A C T** એ આપણો સાચો ઉત્તર બને છે. અહીં તમને મહાવરા માટે કુલ 87 પ્રશ્નો આપવામાં આવ્યા છે.

પ્રશ્ન 1થી 87 મૂળાક્ષરોને તેમના ક્રમ પ્રમાણે ગોઠવો અને નીચે આપેલા ચાર વિકલ્પો પૈકી સાચો જવાબ શોધો.

1. **P E N**
Ⓐ PEN Ⓑ EPN Ⓒ ENP Ⓓ NEP

2. **F A N**
Ⓐ AFN Ⓑ ANF Ⓒ FAN Ⓓ NFA

3. **C H A I R**
Ⓐ AHCIR Ⓑ ACIHR
Ⓒ AICHR Ⓓ ACHIR

4. **W E N T**
Ⓐ ETNW Ⓑ ENTW Ⓒ EWTN Ⓓ EWNT

5. **S T O P**
Ⓐ STOP Ⓑ OPST Ⓒ OPTS Ⓓ SPTO

6. **H E A T**
Ⓐ ATHE Ⓑ AEHT Ⓒ AETH Ⓓ ATEH

7. **W H A T**
Ⓐ AWHT Ⓑ AHWT Ⓒ AHTW Ⓓ ATWH

8. **L A K E**
Ⓐ AELK Ⓑ AEKL Ⓒ ALEK Ⓓ ALKE

9. **P O N D**
Ⓐ DONP Ⓑ DOPN Ⓒ DPNO Ⓓ DNOP

10. **W A V E**
Ⓐ AEVW Ⓑ AEWN Ⓒ AWEV Ⓓ AWVE

11. **R A C E**
Ⓐ ACRE Ⓑ AERC Ⓒ ACER Ⓓ AREC

12. **T A L K**
Ⓐ ATLK Ⓑ ALKT Ⓒ AKTL Ⓓ AKLT

13. **T A X I**
Ⓐ AIXT Ⓑ ATXI Ⓒ AITX Ⓓ AXIT

14. **R E S T**
Ⓐ ERTS Ⓑ TERS Ⓒ ESRT Ⓓ ERST

15. **E X I T**
Ⓐ EIXT Ⓑ ETIX Ⓒ EITX Ⓓ EXTI

16. **C A K E**
Ⓐ AECK Ⓑ ACKE Ⓒ AKCE (D) ACEK

17. **T A K E**
Ⓐ AETK Ⓑ ATKE Ⓒ AKTE Ⓓ AEKT

18. **G A T E**
Ⓐ AGET Ⓑ ETAG Ⓒ AETG Ⓓ AEGT

Alankar® Publication

4 ગુજરાતી મૂળાક્ષરો અને સંકેતો

આ પ્રકારના પ્રશ્નોમાં મૂળાક્ષરોના સ્થાને અંકનો કે અંકના સ્થાને મૂળાક્ષરોનો સંકેત તરીકે ઉપયોગ કરીને લખવામાં આવે છે. પ્રશ્નમાં એક ઉદાહરણરૂપ શબ્દ કે સંકેત-વ્યવસ્થા આપેલી હોય છે. આપણે તેને અનુસરીને સાચો ઉકેલ મેળવવાનો હોય છે. **ઉદાહરણ : જો સફરજન = 65421 હોય તો ફરજ = ?**

Ⓐ 654 Ⓑ 521 Ⓒ 421 Ⓓ 542

અહીં ઉદાહરણરૂપ શબ્દનું અવલોકન કરવાથી ખ્યાલ આવે છે કે સ=6, ફ=5, ર=4, જ=2 અને ન=1 આવી રીતે લખવાથી સફરજન શબ્દનો સંકેત 65421 તૈયાર થાય છે. આ રીતે ફરજનો સંકેત 542 થાય. તેથી વિકલ્પ Ⓓએ આપણો સાચો ઉત્તર છે.

ચાલો કેટલાક પ્રશ્નો વડે મહાવરો કરીએ :

1. જો 1 = ક, 2=ખ, 3=મ, 4=લ તો 234 = ...
   Ⓐ કખમ Ⓑ ખમલ Ⓒ મલક Ⓓ મલખ
2. જો "જમશેદપુર" = 123456, તો "મરદ" = ...
   Ⓐ 264 Ⓑ 123 Ⓒ 729 Ⓓ 246

- **પ્રશ્ન 3થી 7માં ગુજરાતી મૂળાક્ષરોને નીચે મુજબ અંકમાં દર્શાવી સાચા વિકલ્પથી જવાબ આપો.**
  ક=2, ગ=4, મ=6, લ=8

3. મ ગ ક લ બરાબર કેટલા થાય ?
   Ⓐ 2468 Ⓑ 6428 Ⓒ 6482 Ⓓ 6248
4. ક મ ગ લ બરાબર કેટલા થાય ?
   Ⓐ 2684 Ⓑ 2468 Ⓒ 2648 Ⓓ 2864
5. ગ લ મ ક બરાબર કેટલા થાય ?
   Ⓐ 4826 Ⓑ 4882 Ⓒ 4628 Ⓓ 4862
6. લ ક મ ગ બરાબર કેટલા થાય ?
   Ⓐ 8264 Ⓑ 8246 Ⓒ 8624 Ⓓ 8426
7. ક મ લ ગ ના અંકોનો સરવાળો કેટલો ?
   Ⓐ 12 Ⓑ 16 Ⓒ 20 Ⓓ 18

- **પ્રશ્ન 8 થી 12માં ગુજરાતી મૂળાક્ષરોને નીચે મુજબ અંકમાં દર્શાવી સાચા વિકલ્પથી જવાબ આપો.**
- **ગ=1, મ=2, ન=3, જ=4**

8. જનમન બરાબર કેટલા ?
   Ⓐ 4321 Ⓑ 4313 Ⓒ 4323 Ⓓ 4312
9. (નમન-મગન) બરાબર કેટલા ?
   Ⓐ 90 Ⓑ 100 Ⓒ 110 Ⓓ 120
10. છગન બરાબર કેટલા ?
    Ⓐ 413 Ⓑ 213 Ⓒ 513 Ⓓ 313
11. (મગ+જમ) બરાબર કેટલા ?
    Ⓐ 63 Ⓑ 34 Ⓒ 36 Ⓓ 64
12. ગમન અને મનન અનુક્રમે કઈ રીતે લખાય ?
    Ⓐ 233, 123 Ⓑ 123, 231 Ⓒ 123,233 Ⓓ 133, 223

- **પ્રશ્ન 13થી 24માં ગુજરાતી મૂળાક્ષરોને નીચે મુજબ અંકમાં દર્શાવી સાચા વિકલ્પથી જવાબ આપો.**
  અ=4, ર=6, મ=8, સ=2

13. "રમસઅ" બરાબર કેટલા થાય ?
    Ⓐ 6424 Ⓑ 6284 Ⓒ 6824 Ⓓ 6248
14. "મસઅર" બરાબર કેટલા થાય ?
    Ⓐ 8624 Ⓑ 8642 Ⓒ 8264 Ⓓ 8246
15. "સમરઅ" બરાબર કેટલા થાય ?
    Ⓐ 2684 Ⓑ 2648 Ⓒ 2864 Ⓓ 2846
16. "અમરસ" બરાબર કેટલા થાય ?
    Ⓐ 4826 Ⓑ 4862 Ⓒ 4682 Ⓓ 4628
17. "મરઅસ" બરાબર કેટલા થાય ?
    Ⓐ 8642 Ⓑ 8624 Ⓒ 8462 Ⓓ 8426
18. જો જામનગર=12345 હોય, ભાવનગર=67345 હોય તો 'ગરમ'નો કોડ શો થશે ?
    Ⓐ 452 Ⓑ 457 Ⓒ 451 Ⓓ 456
19. જો કરવત=1357, સરબત=2347 તો કસરત= ?
    Ⓐ 1234 Ⓑ 2345 Ⓒ 3457 Ⓓ 1237
20. જો લખતર= 1234, જસદણ=5678 તો દરજી= ?
    Ⓐ 719 Ⓑ 810 Ⓒ 749 Ⓓ 750
21. જામનગર=12345, નર્મદા=367 તો દામનગર = ?
    Ⓐ 62345 Ⓑ 72345 Ⓒ 61234 Ⓓ 71234
22. જો કરવત=1357 અને સરબત=2347 તો બરકત=?
    Ⓐ 4237 Ⓑ 4247 Ⓒ 4273 Ⓓ 4317
23. જો નટવર=1234, જળચર=5672 તો ચળવળ = ?
    Ⓐ 6242 Ⓑ 7343 Ⓒ 7626 Ⓓ 7636
24. જો અનિલ=153 અને મલય=234 તો નિલમ= ?
    Ⓐ 123 Ⓑ 234 Ⓒ 345 Ⓓ 532

5 અલગ આકૃતિ ઓળખો. (Oddman Out)

આ પ્રકારના પ્રશ્નોમાં વિકલ્પ તરીકે 4 આકૃતિઓ આપવામાં આવે છે. જેમાંની એક આકૃતિ બાકીની ત્રણ કરતાં કોઈ રીતે જુદી પડતી હોય છે. આપણે તેને ઓળખી જવાબ તરીકે દર્શાવવાની હોય છે.

ઉદાહરણ :

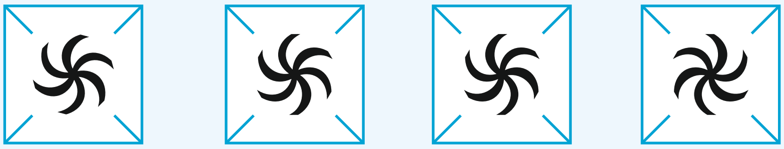

Ⓐ Ⓑ Ⓒ Ⓓ

અહીં વિકલ્પ Ⓐ, Ⓑ અને Ⓒ માં ના પાંખિયાં ઘડિયાળના કાંટાની દિશામાં બતાવેલાં છે. જ્યારે વિકલ્પ Ⓓમાં તે ઘડિયાળના કાંટાની વિરુદ્ધ દિશામાં બતાવેલાં છે. આમ વિકલ્પ Ⓓ એ આપણો સાચો ઉત્તર થશે.

મહાવરા માટે કેટલાક પ્રશ્નો આપ્યા છે, તમારા જવાબ સામે Ⓐ, Ⓑ, Ⓒ, Ⓓ ઘટ્ટ કરો. ત્યારબાદ સાચો જવાબ ચકાસો.

1. 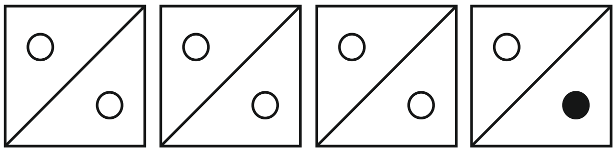

Ⓐ Ⓑ Ⓒ Ⓓ

2. 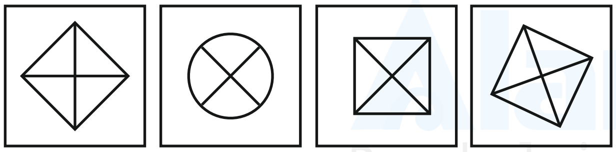

Ⓐ Ⓑ Ⓒ Ⓓ

3. 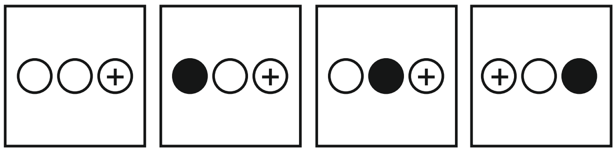

Ⓐ Ⓑ Ⓒ Ⓓ

4. 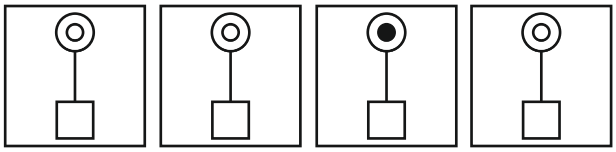

Ⓐ Ⓑ Ⓒ Ⓓ

5. 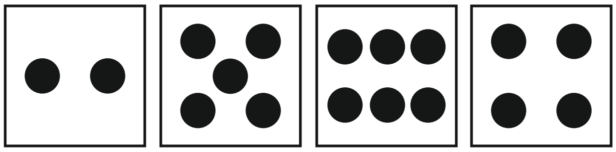

Ⓐ Ⓑ Ⓒ Ⓓ

6. E V W M

Ⓐ Ⓑ Ⓒ Ⓓ

7. 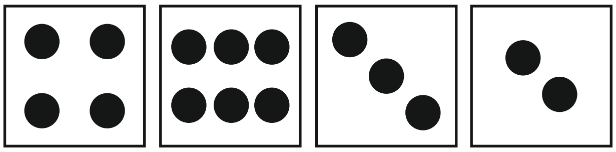

Ⓐ Ⓑ Ⓒ Ⓓ

8. 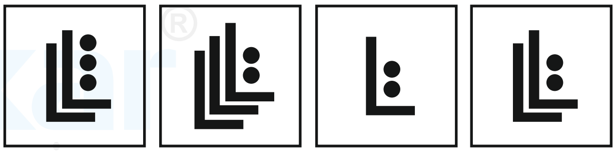

Ⓐ Ⓑ Ⓒ Ⓓ

9. 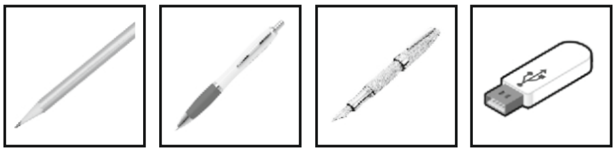

Ⓐ Ⓑ Ⓒ Ⓓ

10. 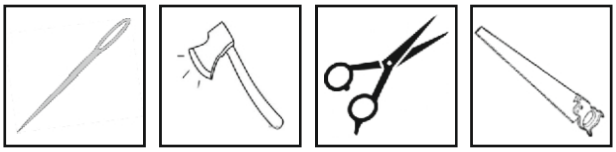

Ⓐ Ⓑ Ⓒ Ⓓ

11.

Ⓐ Ⓑ Ⓒ Ⓓ

12. 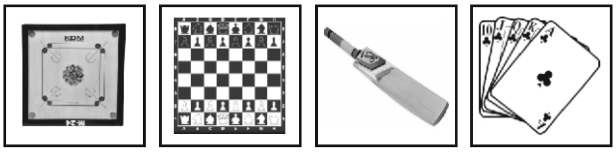

Ⓐ Ⓑ Ⓒ Ⓓ

Alankar® Publication

6 સાંકેતિક ભાષા

આ પ્રકારના પ્રશ્નોમાં મૂળાક્ષરોના સ્થાને અંકનો કે અંકના સ્થાને મૂળાક્ષરોનો સંકેત તરીકે ઉપયોગ કરીને લખવામાં આવે છે. પ્રશ્નમાં એક ઉદાહરણરૂપ શબ્દ કે સંકેત-વ્યવસ્થા આપેલી હોય છે. આપણે તેને અનુસરીને સાચો ઉકેલ મેળવવાનો હોય છે. **ઉદાહરણ : જો TABLE = 65421 હોય તો LAB = ?**

Ⓐ 265 Ⓑ 125 Ⓒ 124 Ⓓ 254

અહીં ઉદાહરણરૂપ શબ્દનું અવલોકન કરવાથી ખ્યાલ આવે છે કે T=6, A=5, B=4, L=2 અને E=1 આવી રીતે લખવાથી TABLE શબ્દનો સંકેત 65421 તૈયાર થાય છે. આ રીતે LABનો સંકેત 254 થાય. તેથી વિકલ્પ Ⓓ એ આપણો સાચો ઉત્તર છે.

ચાલો કેટલાક પ્રશ્નો વડે મહાવરો કરીએ :

- **પ્રશ્ન 1થી 18માં અંગ્રેજી મૂળાક્ષરોને નીચે મુજબ અંકમાં દર્શાવી સાચા વિકલ્પથી જવાબ આપો.**

– **A=9, B=7, C=5, D=3**

1. BDAC

Ⓐ 3957 Ⓑ 7359 Ⓒ 7395 Ⓓ 5937

2. ABDC

Ⓐ 9735 Ⓑ 9753 Ⓒ 7953 Ⓓ 7935

3. CDAB

Ⓐ 5937 Ⓑ 5397 Ⓒ 5973 Ⓓ 7395

4. DCAB

Ⓐ 3579 Ⓑ 3597 Ⓒ 7953 Ⓓ 5937

5. CABD

Ⓐ 5937 Ⓑ 7395 Ⓒ 9753 Ⓓ 5973

6. FORTYને 12345 અને NEARને 6983 લખાય તો YEAR માટે શું લખાય ?

Ⓐ 5983 Ⓑ 5938 Ⓒ 5893 Ⓓ 5839

7. KRISHNA=5748361, RADHA=71231 હોય તો KANSHA માટે શું લખાય ?

Ⓐ 7483615 Ⓑ 5174836
Ⓒ 5174863 Ⓓ 516831

8. AREને એક સાંકેતિક ભાષામાં 1185 લખી શકાય તો, તે જ સાંકેતિક ભાષામાં EARને કેવી રીતે લખાય ?

Ⓐ 1815 Ⓑ 5118 Ⓒ 1518 Ⓓ 5181

9. BD=24, AC=13 તો AD= ?

Ⓐ 14 Ⓑ 21 Ⓒ 13 Ⓓ 23

10. "THREE"ની સાંકેતિક ભાષા "VJTGG" લખવામાં આવે તો FOURની સાંકેતિક ભાષા શું થશે ?

Ⓐ HQWT Ⓑ HQTW Ⓒ HPWT Ⓓ HQVT

11. જો BALL=2133 અને BAT=214 તો TALL ?

Ⓐ 4233 Ⓑ 4122 Ⓒ 4133 Ⓓ 2433

12. કોઈ સાંકેતિક ભાષામાં 'NAME'ને 4258 સાંકેતિક સંખ્યા અપાય તો 'MEAN'નો કોડ કયો થાય ?

Ⓐ 2458 Ⓑ 5842 Ⓒ 2485 Ⓓ 5824

13. FOURને સાંકેતિક ભાષામાં 5894 લખાય તથા FIVEને સાંકેતિક ભાષામાં 5321 લખાય તો, RIVERને સાંકેતિક ભાષામાં શું લખાય ?

Ⓐ 43284 Ⓑ 43244 Ⓒ 43294 Ⓓ 43214

14. TENને સાંકેતિક ભાષામાં 542 લખાય તથા TWO ને સાંકેતિક ભાષામાં 567 લખાય તો, TWONને સાંકેતિક ભાષામાં શું લખાય ?

Ⓐ 5674 Ⓑ 5627 Ⓒ 5642 Ⓓ 5672

15. RAM = 513, GAN = 416 લખાય તો RAG બરાબર સાંકેતિક ભાષામાં શું લખાય ?

Ⓐ 415 Ⓑ 541 Ⓒ 514 Ⓓ 154

16. SIX=548, ONE=312 લખાય તો NINE = શું લખાય ?

Ⓐ 1412 Ⓑ 4121 Ⓒ 2141 Ⓓ 1214

17. KRISHNA=5748361, RADHA=71231 લખાય તો DARSHAN = સાંકેતિક ભાષામાં શું લખાય ?

Ⓐ 2876312 Ⓑ 2763821
Ⓒ 2678321 Ⓓ 2178316

18. જો NICE=1234 અને TIME=5264 તો CEMENT = શું લખાય ?

Ⓐ 344651 Ⓑ 344615
Ⓒ 346451 Ⓓ 346415

- **નીચે આપેલી સાંકેતિક ભાષાના આધારે પ્રશ્નક્રમાંક 19 થી 21ના જવાબ આપો.**

Alankar Publication

7 અલગ પડતું જૂથ ઓળખો.

આ પ્રકારના પ્રશ્નોમાં 3 કે 4 મૂળાક્ષરોના ચાર જૂથો વિકલ્પ તરીકે આપેલાં હોય છે. દરેક જૂથના મૂળાક્ષરો વચ્ચે ક્રમનો કે અન્ય કોઈ સંબંધ હોય છે. આપેલા ચાર વિકલ્પોમાંથી કોઈ એક જૂથ આ સંબંધનું પાલન કરતું નથી. આપણે આવા જૂથને શોધીને જવાબ તરીકે દર્શાવવાનું છે.

ઉદાહરણ : Ⓐ ACE Ⓑ BDF Ⓒ PRS Ⓓ UWY

અહીં જોઈ શકાય છે કે પ્રથમ વિકલ્પ Ⓐમાં આપેલ A પછી એક અક્ષર છોડતાં ABCD નો મૂળાક્ષર C આવે છે. ત્યારબાદ ફરી એક અક્ષર છોડતા ABCDનો મૂળાક્ષર E આવે છે. આમ એક-એક અક્ષર છોડતાં વિકલ્પના ક્રમિક અક્ષરો આવે છે. વિકલ્પ Ⓑમાં પણ આ જ રીતે BDFનો સંબંધ જોવા મળે છે. વિકલ્પ Ⓓમાં પણ આ જ રીતે UWYનો સંબંધ જોવા મળે છે. માત્ર વિકલ્પ Ⓒમાં PRTના બદલે PRS આપેલ છે. આમ તે જૂથ અન્ય જૂથ કરતાં અલગ પડે છે.આથી તે આપણો ઉત્તર બનશે.

આ પ્રકારના પ્રશ્નો માટે ABCDના મૂળાક્ષરો તેમના ક્રમ સાથે યાદ રાખવાથી સરળતા રહેશે.

A	**B**	**C**	**D**	**E**	**F**	**G**	**H**	**I**
1	2	3	4	5	6	7	8	9
J	**K**	**L**	**M**	**N**	**O**	**P**	**Q**	**R**
10	11	12	13	14	15	16	17	18
S	**T**	**U**	**V**	**W**	**X**	**Y**	**Z**	
19	20	21	22	23	24	25	26	

અહીં તમને મહાવરા માટે કુલ 80 પ્રશ્નો આપવામાં આવ્યાં છે.

નીચે આપેલા 1 થી 80 પ્રશ્નોમાં એક મૂળાક્ષર જૂથ કોઈક નિયમાનુસાર જુદું પડે છે. જે જુદું પડે છે તે તમારો જવાબ છે.

મહાવરા માટે કેટલાક પ્રશ્નો આપ્યા છે, તમારા જવાબ સામે Ⓐ, Ⓑ, Ⓒ, Ⓓ ઘટ્ટ કરો. ત્યારબાદ સાચો જવાબ ચકાસો.

1. Ⓐ A Ⓑ B Ⓒ C Ⓓ D

2. Ⓐ A Ⓑ C Ⓒ E Ⓓ H

3. Ⓐ E Ⓑ F Ⓒ G Ⓓ H

4. Ⓐ AY Ⓑ BX Ⓒ CZ Ⓓ DV

5. Ⓐ DF Ⓑ TV Ⓒ VX Ⓓ OP

6. Ⓐ AD Ⓑ DI Ⓒ IP Ⓓ PZ

7. Ⓐ ACF Ⓑ PRT Ⓒ MOQ Ⓓ VXZ

8. Ⓐ FAT Ⓑ FLY Ⓒ CRY Ⓓ DRY

9. Ⓐ CUT Ⓑ BUT Ⓒ PUT Ⓓ HUT

10. Ⓐ CDEF Ⓑ JKLM Ⓒ ORST Ⓓ WXYZ

11. Ⓐ GAME Ⓑ NAME Ⓒ FAME Ⓓ CLAIM

12. Ⓐ FEE Ⓑ TREE Ⓒ SEE Ⓓ ZEE

13. Ⓐ TEA Ⓑ PEA Ⓒ SEE Ⓓ BEA

14. Ⓐ ABY Ⓑ DEZ Ⓒ GHA Ⓓ JKL

15. Ⓐ N Ⓑ H Ⓒ T Ⓓ F

16. Ⓐ YZA Ⓑ JKL Ⓒ UVW Ⓓ KMN

17. Ⓐ O Ⓑ I Ⓒ L Ⓓ A

18. Ⓐ P Ⓑ O Ⓒ I Ⓓ U

19. Ⓐ ACE Ⓑ BDF Ⓒ CDF Ⓓ DFH

20. Ⓐ EG Ⓑ PQ Ⓒ RS Ⓓ YZ

21. Ⓐ ACB Ⓑ DEF Ⓒ RTS Ⓓ GIH

22. Ⓐ AB Ⓑ DF Ⓒ JK Ⓓ LM

23. Ⓐ ACE Ⓑ GIJ Ⓒ LNP Ⓓ QSU

24. Ⓐ ZZY Ⓑ WWV Ⓒ DDF Ⓓ PPO

Alankar Publication

8 કોણ અલગ પડે છે ?

આ પ્રકારના પ્રશ્નોમાં આપેલા ચાર વિકલ્પો પૈકી કોઈ એક બાકીના ત્રણ કરતાં જુદો પડે છે. આ જુદો પડતો વિકલ્પ એ આપણો જવાબ છે.

મહાવરા માટે કેટલાક પ્રશ્નો આપ્યા છે, તમારા જવાબ સામે Ⓐ, Ⓑ, Ⓒ, Ⓓ ઘટ્ટ કરો. ત્યારબાદ સાચો જવાબ ચકાસો.

1. Ⓐ દરવાજો Ⓑ બારણું Ⓒ ફર્નિચર Ⓓ બારી
2. Ⓐ કેલ્ક્યુલેટર Ⓑ પેન Ⓒ પેન્સિલ Ⓓ શાહી
3. Ⓐ વીંટી Ⓑ ઘરેણું Ⓒ હાર Ⓓ બંગડી
4. Ⓐ એન્જિનિયર Ⓑ વકીલ Ⓒ ડૉક્ટર Ⓓ કોર્ટ
5. Ⓐ બકરી Ⓑ ભેંસ Ⓒ બળદ Ⓓ ગાય
6. Ⓐ એશિયા Ⓑ કેનેડા Ⓒ યુરોપ Ⓓ આફ્રિકા
7. Ⓐ કેરી Ⓑ સફરજન Ⓒ રીંગણાં Ⓓ કેળાં
8. Ⓐ મકાઈ Ⓑ વાલ Ⓒ ચણા Ⓓ વટાણા
9. Ⓐ ફૂટબૉલ Ⓑ હૉકી Ⓒ ક્રિકેટ Ⓓ ચેસ
10. Ⓐ 14 Ⓑ 21 Ⓒ 49 Ⓓ 64
11. Ⓐ ગુલાબ Ⓑ બારમાસી Ⓒ ફ્લાવર Ⓓ જાસુદ
12. Ⓐ જાદુગર Ⓑ શિક્ષક Ⓒ વકીલ Ⓓ દાદા
13. Ⓐ પોપટ Ⓑ કૂતરો Ⓒ ઘોડો Ⓓ ગાય
14. Ⓐ ગરોળી Ⓑ સાપ Ⓒ મગર Ⓓ ચામાચીડિયું
15. Ⓐ જઠર Ⓑ અન્નનળી Ⓒ ફેફસાં Ⓓ આંતરડું
16. Ⓐ સૂર્ય Ⓑ ચંદ્ર Ⓒ તારા Ⓓ આગિયા
17. Ⓐ વર્ષ Ⓑ પ્રકાશવર્ષ Ⓒ માઈલ Ⓓ કિલોમીટર
18. Ⓐ શ્રીલંકા Ⓑ નેપાળ Ⓒ બાંગ્લાદેશ Ⓓ અમેરિકા
19. Ⓐ 1 Ⓑ 9 Ⓒ 27 Ⓓ 64
20. Ⓐ 2 Ⓑ 3 Ⓒ 4 Ⓓ 5
21. Ⓐ એશિયા Ⓑ યુરોપ Ⓒ આફ્રિકા Ⓓ ભારત
22. Ⓐ અંધારું - અજવાળું Ⓑ રાજા - રાણી Ⓒ શુભ - અશુભ Ⓓ શત્રુ - મિત્ર
23. Ⓐ નિબંધ Ⓑ ગઝલ Ⓒ ગીત Ⓓ સોનેટ
24. Ⓐ વિમાન Ⓑ હેલિકોપ્ટર Ⓒ સ્પેસશટલ Ⓓ રોકેટ
25. Ⓐ ખાંડ Ⓑ ગોળ Ⓒ હળદર Ⓓ સાકર
26. Ⓐ મહેશભાઈ Ⓑ દેવીબહેન Ⓒ શંકરભાઈ Ⓓ શિવાભાઈ
27. Ⓐ ગુરુદ્વારા Ⓑ મંદિર Ⓒ ચર્ચ Ⓓ વિધાનસભા
28. Ⓐ અમદાવાદ Ⓑ ભરૂચ Ⓒ રાજકોટ Ⓓ દિલ્હી
29. Ⓐ વૉલીબોલ Ⓑ કબડ્ડી Ⓒ ક્રિકેટ Ⓓ ટેબલટેનિસ

Alankar® Publication

9 દર્પણ આકૃતિ (Mirror Image)

આ પ્રકારના પ્રશ્નોમાં એક પ્રશ્ન-આકૃતિ આપવામાં આવે છે. આ આકૃતિને દર્પણ (અરીસા)માં જોવાથી કેવું પ્રતિબિંબ મળશે? તેનું અનુમાન કરી જવાબ નક્કી કરવાનો હોય છે.

આ પ્રશ્નોના ઉકેલ માટે એ યાદ રાખવું જોઈએ કે અરીસામાં જોવાથી ડાબી-જમણી બાજુ ઉલટાઈ જતી હોય છે. જેથી પ્રશ્ન-આકૃતિનો ડાબો ભાગ જમણી તરફ અને જમણો ભાગ ડાબી તરફ જતો રહે છે. આ પ્રકારે વિચારવાથી જવાબ શોધવામાં સરળતા રહે છે.

કેટલાક અંગ્રેજી મૂળાક્ષરો જેમ કે, A H I M O T U V W X Y વગેરેની ડાબી જમણી બાજુ સરખી હોવાથી તેમની દર્પણ આકૃતિ પણ સરખી જ રહે છે.જો કે કેટલાક ફોન્ટમાં W અને M જેવા અક્ષરો વિશિષ્ટ વળાંકથી રાખવામાં આવે ત્યારે તેમની દર્પણ આકૃતિ સરખી રહેતી નથી. જેની કાળજી લેવી જોઈએ.

આ પ્રકારના પ્રશ્નો સરળતાથી ઉકેલવા માટે અરીસાથી રચાતાં પ્રતિબિંબોનો પ્રયોગ કરવો જોઈએ.

ઉદાહરણ :

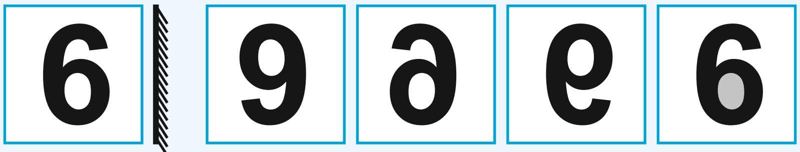

પ્રશ્ન આકૃતિ Ⓐ Ⓑ Ⓒ Ⓓ

અહીં પ્રશ્ન-આકૃતિ તરીકે અંગ્રેજી અંક **6** આપવામાં આવ્યો છે. જેને અરીસામાં જોવાથી તેની ડાબી-જમણી બાજુ પલટાઈ જાય છે. આમ થવાથી જવાબરૂપે **ə** મળશે.

નોંધ : અરીસામાં પ્રતિબિંબ જોઈને નક્કી કરો. શરૂઆતમાં આ રીતે મહાવરો કરવો, પરંતુ યાદ રાખો કે પરીક્ષામાં અરીસો સાથે રાખવાની છૂટ નથી. જેથી અરીસાની મદદ વિના જવાબ શોધતાં શીખી લેવું જરૂરી છે.

મહાવરા માટે કેટલાક પ્રશ્નો આપ્યા છે, તમારા જવાબ સામે Ⓐ, Ⓑ, Ⓒ, Ⓓ ઘટ્ટ કરો. ત્યારબાદ સાચો જવાબ ચકાસો.

1.

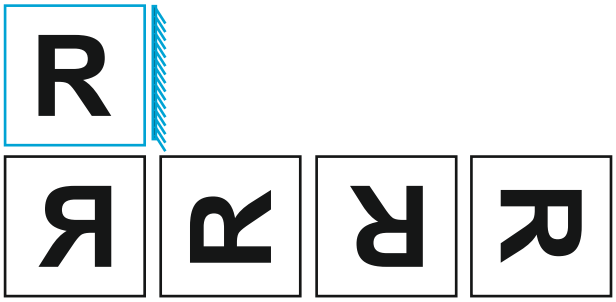

Ⓐ Ⓑ Ⓒ Ⓓ

2.

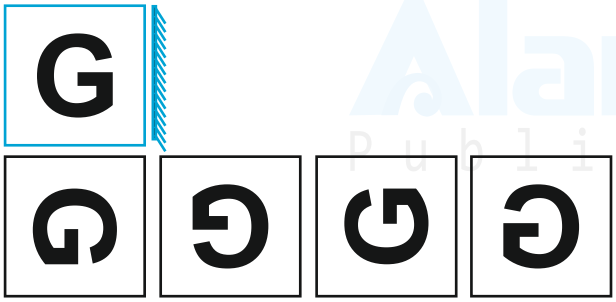

Ⓐ Ⓑ Ⓒ Ⓓ

3.

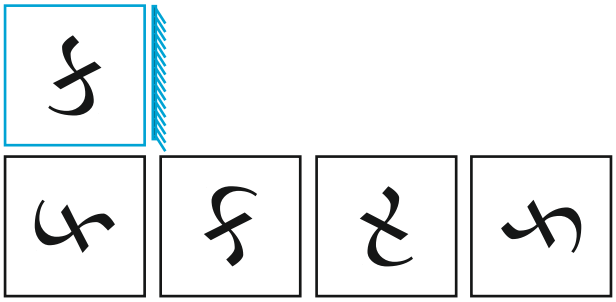

Ⓐ Ⓑ Ⓒ Ⓓ

4.

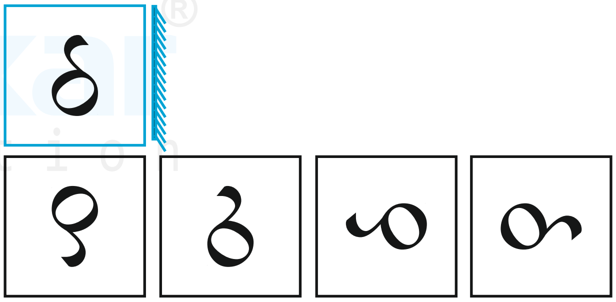

Ⓐ Ⓑ Ⓒ Ⓓ